

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-447

31.5.2019

DNB Forsikring AS

Motorvogn

Tyveri eller underslag?

Sikrede inngikk avtale med en tidligere kamerat om lagring av en vannscooter. Sikrede får etter hvert beskjed om at vannscooteren er tatt som "pant" av kameratens onkel, som følge av kameratens gjeld til onkelen. Det viser seg senere at vannscooteren ikke var tatt av onkelen, men at kameraten mest sannsynlig har solgt eller gjemt vannscooteren. Sikrede meldte tapet til selskapet, som avsto erstatning under henvisning til at tapet måtte anses som et underslag. Nemnda kom til at tapet ikke var dekningsmessig.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tapt vannscooter.

De sikrede, CV og MSH er et par som i juni 2017 kjøpte en vannscooter sammen. Scooteren ble delkaskoforsikret under en fritidsbåtdekning i DNB Forsikring (selskapet).

MSH kontaktet 22.1.18 selskapet på telefon. Saksbehandler i selskapet har notert følgende fra samtalen:

Ft melder fra om stjålet vannscooter fra leieplassen sin. Ft vet hvem som har stjålet den, får ikke tak i vedkommende. Meldt til politiet. Sendt mail og bedt om skm og egenerklæring.

Selskapet mottok skademelding på e-post samme dag. Ifølge skademeldingen ble vannscooteren stjålet 5.1.18 cirka kl. 22.00. Med skademeldingen fulgte det en anmeldelse som CV hadde skrevet til politiet. Her står det blant annet følgende:

Jeg ønsker å anmelde tyveri av vannscooter. Jeg vet hvem som har stjålet/forsøkt solgt/gjemt bort.

21.06.2017 kjøpte vi vannscooter (CV og MSH).

Ved sommerens utløp hadde vi behov for oppbevaring for vinterhalvåret. Tidligere venn MS hadde innendørs lagringsplass i garasje på L (adresse). MS tilbød at denne kunne få stå der gratis. Vi inngikk en muntlig avtale om at vannscooteren skulle få lov til å stå innelåst der, på låst henger, frem til jeg fant et eget sted å ha den. Ved slutten av september kom MS for å hente vannscooteren og fraktet den til garasjen – både jeg og MSH var vitne til dette. Ingen uvedkommende hadde tilgang på nøkkel til henger eller vannscooteren.

Fram til vi flyttet 03.10.17, fikk jeg (CV) ofte oppdateringer fra garasjen via Snapchat og andre sosiale medier på at alt var i orden med vannscooteren. MS hadde til og med vasket og polert den for meg. Etter oktober hørte jeg ikke så mye mer fra han om vannscooteren.

26.12.2017 var jeg på besøk i F og fikk høre fra venner at "noe" hadde skjedd og at de ikke trodde at vannscooteren lenger sto på sin bestemte lagringsplass. 27.12.17 får jeg endelig tak i MS. Han opplyser at onkelen hans har tatt vannscooteren i "pant", pga at MS hadde stor gjeld til onkelen. Jeg planlegger å dra og hente den 05.01.18.

04.01.2018: reiser vi tilbake til F. Prøvde i perioden 27.12-04.01 å få tak i MS uten hell, men forsøkt å høre med venner og bekjente om hvor han befinner seg for å finne ut hvor onkelen bor, igjen uten hell.

05.01.2018: hadde hørt videre rundt med bekjente som hadde fortalt at MS hadde forsøkt å selge vannscooteren i sensommer eller at han hadde gjemt den (altså den har antageligvis aldri vært hos onkelen hans). Så jeg fikk altså ikke vite at den var stjålet/gjemt/solgt før 05.01.18. I oppbevaringsrommet på vannscooteren lå også alt utstyret som redningsvest, våtdrakt osv. De har angivelig blitt kastet ut av garasjen de leide å L, så der finnes det ingenting.

Fra slutten av september 2017 fram til 26.12.17 trodde jeg vannscooteren sto trygt og låst i en garasje på L, mellom 27.12.17-04.01.18 trodde jeg den hadde skiftet "oppbevaringssted" innenfor F, slik at den kun var til å hente.

Jeg har kontinuerlig forsøkt å få tak i MS etter 27.12.17 via venner og sosiale medier, men har ikke klart å spore ham opp.

Selskapet av slo i e-post 14.3.18 de sikredes krav om erstatning for vannscooteren begrunnet med at vannscooteren ble underslått av én som de sikrede har overlatt sitt fartøy til oppbevaring hos, og at forsikringen kun dekker tyveri.

MSH tok kontakt med selskapet på e-post samme dag og viste til at det var usikkert hva som hadde skjedd, men at avtalen uansett kun gjaldt oppbevaring, og at scooteren ikke ble lånt bort for bruk.

Selskapet foretok etter dette en ny vurdering i sin e-post av 21.3.18, men fastholdt at forholdet måtte bedømmes som et underslag og opprettholdt derfor avslaget. Selskapet forholdt seg til opplysningene som fremkom i skademeldingen, og la til grunn at MS mest sannsynlig hadde solgt scooteren eller på annen måte tilegnet seg den.

MSH sendte samme dag en e-post til selskapet hvor hun varslet om at hun ville kontakte advokat, og at saken ville bli klaget inn for Finansklagenemnda.

De sikredes advokat sendte etter dette en klage til selskapet 2.5.18, hvor det ble bestridt at det forelå et underslag idet MS ikke kunne sies å ha hatt den aktuelle vannscooteren i sin besittelse.

Selskapet innhentet etter dette politidokumentene i saken og mottok ifølge egne opplysninger disse 26.10.18.

Etter å ha gjennomgått politidokumentene, svarte selskapet på de sikredes klage i brev av 5.11.18. Selskapet fastholdt at det forelå et underslag slik at det ikke var grunnlag for erstatning, og gjorde i tillegg gjeldende at de sikrede hadde brutt sin plikt til å avverge forsikringstilfellet fra å inntreffe, jf. forsikringsavtaleloven § 4-10. Selskapet viste til at de sikrede kunne bebreides for frivillig å ha overlevert vannscooteren til én de måtte vite vanket i et kriminelt miljø, og la til grunn at dette tilsa fullt avkortning.

Sikrede krever erstatning for vannscooteren med tilbehør og anfører at det foreligger tyveri som er omfattet av forsikringen. Det er ikke bestridt at vannscooteren har forsvunnet fra opplagringsplassen/garasjen, og det må da være opp til selskapet å bevise et annet hendelsesforløp enn tyveri, jf. LB-1999-3841. Selskapet har ikke oppfylt sin bevisbyrde om underslag.

Sikrede oppbevarte selv nøklene til vannscooteren under opplagringen, og verken MS eller andre har hatt tilgang til disse. MS kan derfor ikke sies å ha hatt vannscooteren i sin besittelse.

Opplagringen i MS sin garasje var heller ikke basert på et tillitsforhold, men var en kostnadseffektiv vinteropplagring av vannscooteren. De sikrede hadde så god kontroll på denne som man kan ha ved nødvendig opplagring, ved å holde vannscooteren og hengeren låst. Tyveri fra MS sin garasje er dekket av forsikringen.

Selskapet har ikke påberopt ansvarsfritak etter forsikringsavtaleloven § 4-10 "uten ugrunnet opphold". Innsigelsen er derfor tapt som følge av for sen reklamasjon, jf. forsikringsavtaleloven § 4-14 andre ledd.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det ikke er dokumentert et forsikringstilfelle i form av tyveri. Uansett er det grunnlag for full avkortning etter forsikringsavtaleloven § 4-10.

Saksforholdet slik det er gjengitt i politidokumentene tilsier at det ikke har skjedd et tyveri etter straffelovens definisjon av begrepet. Omstendighetene er uklare, men det er på det rene at de sikrede frivillig har gitt besittelsen til MS. Det følger av nemndas praksis at den som har ting til lån, leie eller oppbevaring for en annen, som regel må regnes som besitter.

Det fremgår også av politidokumentene at MS har gjeldsproblemer, og at han har vært involvert i ran, bedrageri m.m. Selskapet legger derfor til grunn at han er involvert i et tvilsomt miljø. Selskapet mener at de sikrede kan bebreides for å frivillig å ha overlatt vannscooteren til en person med en slik bakgrunn/miljø. Dette innebærer at det er grunnlag for fullstendig avkortning i erstatningen etter forsikringsavtaleloven § 4-10.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for tyveri av vannscooter.

De aktuelle vilkårene er ikke fremlagt, men nemnda forstår saken slik at forsikringen omfatter "tyveri", men ikke "underslag".

Etter sikker praksis gjelder samme tyveribegrep for forsikring som etter straffeloven. Det er videre på det rene at det er sikrede som har bevisbyrden for at bilen er blitt borte ved tyveri og ikke f.eks. ved underslag.

Tyveri forutsetter at sikrede blir fratatt en gjenstand – her scooteren, se strl. § 321. Har han gitt fra seg besittelsen til en annen, som deretter disponerer over bilen på noen måte, foreligger underslag og ikke tyveri, jf. strl. § 324.

Det er uklart for nemnda hva som skjedde med scooteren etter at den ble hentet av MS, og hvor den nå befinner seg. Politidokumentene inneholder opplysninger som kan tilsi at den til dels ble oppbevart hos MS arbeidsgiver. Ifølge de sikrede skal MS i desember 2017 ha opplyst at onkelen hadde tatt scooteren i pant, mens han i politiavhør har oppgitt at scooteren befinner seg hos en navngitt tredjeperson T. I avhøret, som er forholdsvis kort, er det tilsynelatende gitt noe forskjellige forklaringer på hvordan T har fått besittelsen av scooteren.

Nemnda forstår partene slik at det er enighet om at det er mest sannsynlig at MS har tilegnet seg scooteren. Spørsmålet blir derfor om de sikrede kan regnes for å ha scooteren i sin besittelse mens den var lagret hos MS. Hvis scooteren var i MS besittelse, foreligger som nevnt underslag.

Uttrykket "besitte" betyr at man kan råde over gjenstanden. MS hadde vannscooteren til oppbevaring i en garasje han disponerte og/eller hos sin arbeidsgiver, og utgangspunktet er da at han må anses for å ha overtatt besittelsen av scooteren fra de sikrede. Ut fra den fremlagte dokumentasjonen har de sikrede ikke hatt tilgang til oppbevaringsstedet gjennom nøkkel eller på annen måte. De har dermed ikke hatt mulighet til å føre noen effektiv kontroll med vannscooteren under vinterlagringen. Selv om avtalen hadde preg av midlertidighet, oppfatter nemnda den slik at den gjaldt på ubestemt tid. MS hadde hatt scooteren hos seg i tre måneder da de sikrede tok kontakt for å få tilbake scooteren. Begrunnelsen for kontakten var at de hadde mistet tilliten til MS, ikke at de hadde funnet et annet sted hvor de kunne oppbevare scooteren. Dette tilsier at MS hadde overtatt besittelsen. Det er ikke avgjørende at de sikrede beholdt nøkkelen til scooteren, jf.

FSN-6367, hvor nemnda la avgjørende vekt på at sikrede ikke hadde "slik kontroll over ... *bilen* at han hadde mulighet for å forhindre at ... *den* eventuelt ble fjernet på henger". I vår sak sto scooteren nettopp på en henger, og ble hentet av MS. MS må følgelig ha hatt full rådighet over hengeren.

Nemnda mener derfor MS må anses for å ha vært i besittelse av vannscooteren, og at MS tilegnelse av scooteren må bedømmes som et underslag. Dette er ikke dekket av forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).